

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Českých Budějovicích rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Věry Balejové a soudců JUDr. Michala Hájka, Ph.D. a Mgr. Bc. et Bc. Petra Jiríka (soudce zpravodaj) ve věci

žalobkyně: **I. B.**
bytem

proti
žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství,**
sídlem Masarykova 427/31, Brno,

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 8. 2018, č. j. 35010/18/5100-31462-704389,

takto:

- I.** Žaloba **se zamítá.**
- II.** Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III.** Žalovanému se právo na náhradu nákladů řízení **nepřiznává.**

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalovaný napadeným rozhodnutím ze dne 3. 8. 2018, č. j. 35010/18/5100-31462-704389 zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Finančního úřadu pro Jihočeský kraj (dále jen „správní orgán prvního stupně“) ze dne 18. 1. 2018, č. j. 60497/18/2206-00460-306404, kterým byla žalobci dodatečně vyměřena daň z nemovitých věcí na rok 2017 ve výši 3 536 Kč, nově zjištěná daň ve výši 32 783 Kč a související penále 636 Kč. Žalobce se domnívá, že napadené rozhodnutí (stejně jako prvostupňové rozhodnutí správce daně) je založeno na nesprávném právním posouzení věci a stejně tak i nedostatečném zjištění skutkového stavu, i když se vzhledem k právnímu názoru, který žalovaný zaujal, jevílo takové zjišťování jako nadbytečné.
2. Podstatou sporu je dle žalobce otázka, zda pro zdaňování pozemku je podstatné, jaký druh pozemku je evidován v katastru nemovitostí nebo to, jaký charakter ve skutečnosti pozemek má (dle definice druhů v bodě 1 Přílohy katastrální vyhlášky č. 357/2013 Sb.), tedy jak je využíván. Pokud je podstatný skutečný stav, vyvstává následně otázka, zda musí být stejným způsobem zdaňován celý pozemek vymezený parcelou nebo mohou mít jeho části rozdílný daňový režim.

II. Průběh daňového řízení

3. Žalobci byla platebním výměrem ze dne 24. 3. 2017, č. j. 628630/17/2206-00460-306404 stanovena daň z nemovitých věcí za zdaňovací období roku 2017 ve výši poslední známé daňové povinnosti v částce 29 247 Kč, z nemovitých věcí evidovaných na LV č. x pro katastrální území x, obec x, a na LV č. x a č. x pro katastrální území x.
4. Jelikož měl správce daně pochybnosti o oprávněnosti osvobození dle § 4 odst. 1 písm. k) zákona č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí (dále jen „zákon o dani z nemovitých věcí“), které si žalobce uplatnil v daňovém přiznání k dani za období roku 2017 k některým pozemkům, vydal dne 8. 11. 2017 výzvu k podání dodatečného daňového přiznání č. j. 2141784/17/2206-00460-306404, ve které byl žalobce vyzván k doložení skutečností k uplatnění nároku na osvobození nebo k podání dodatečného daňového přiznání na předmětné zdaňovací období.
5. Dne 2. 12. 2017 žalobce podal dodatečné daňové přiznání na dané zdaňovací období s přílohou nazvanou „*Vysvětlení k dodatečnému daňovému přiznání na daň z nemovitých věcí na zdaňovací období roku 2017*“, ve které bylo uvedeno, že poslední řádné daňové přiznání bylo zpracováno na základě údajů z katastru nemovitostí, přičemž u neplodné půdy zařazené mezi ostatní plochy bylo uplatněno osvobození jako u pozemku, který nelze nikterak využívat. Dále žalobce v dodatečném daňovém přiznání upravil rozsah osvobození pro pozemky tak, že u tří pozemků osvobození zcela ponechal (z důvodu břehových porostů a koryta potoka, u jednoho pozemku zrušil nárok na osvobození a u dvou pozemků p. č. x a p. č. x v k. ú. x (jež jsou předmětem této žaloby) uplatnil osvobození jen na částech pozemků, a to tam, kde se nacházejí břehové porosty potoka. Zbývající části pozemků p. č. x a p. č. x v k. ú. x, u kterých neuplatňuje osvobození, pak v přiznání uvedl dle skutečného způsobu užívání, a to takto:
 - a. část pozemku p. č. x v k. ú. x o výměře 7 280 m² (celková výměra pozemku 11 358 m²) pod druhem pozemku B – trvalý travnatý porost
 - b. část pozemku p. č. x v k. ú. x o výměře 610 m² (celková výměra pozemku 1 746 m²) pod druhem pozemku A – orná půda, chmelnice, vinice, zahrada, ovocný sadačkoliv pozemky byly k 1. 1. 2017, který je ve smyslu § 13b odst. 1 zákona o dani z nemovitých věcí stavem rozhodným, vedeny v katastru nemovitostí pod druhem G – ostatní plocha.

6. Správce daně následně stanovil daň z nemovitých věcí – pozemků podle druhu pozemku, který je evidován v katastru nemovitostí a výše uvedené pozemky zdanil jako druh G – ostatní plocha. Dne 18. 1. 2018 byl správcem daně vydán dodatečný platební výměr na daň z nemovitých věcí za rok 2017, č. j. 60497/18/2206-00460-306404, proti kterému se žalobce odvolal a následně proti potvrzujícímu rozhodnutí odvolacího správního orgánu podal tuto správní žalobu.

III. Shrnutí žaloby

7. Proti rozhodnutí žalovaného podal žalobce dne 10. 8. 2018 včasnou žalobu ke Krajskému soudu v Českých Budějovicích.
8. Žalobce tvrdí, že pro zdaňování je podstatný skutečný stav pozemku, tedy jeho skutečný charakter, nikoliv stav formální, uvedený v katastru nemovitostí, a tento názor opírá o ustanovení § 8 odst. 3 daňového řádu. Zákon o dani z nemovitých věcí upravuje správu této daně v části čtvrté, která obsahuje pouze specifické otázky týkající se této daně, tedy spoluvlastnictví, lhůty k přiznání a placení daně, apod. Žádné ustanovení této části však neupravuje postup správce daně odchylně od ustanovení § 8 odst. 3 daňového řádu. Ostatní ustanovení zákona o dani z nemovitých věcí, na která se žalovaný v napadeném rozhodnutí odvolává, neupravují postup správce daně, ale obsahují hmotněprávní úpravu daně. Z toho plyne, že i při správě daně z nemovitých věcí je správce daně povinen postupovat podle § 8 odst. 3 daňového řádu. Prokazování rozdílu mezi skutečným a právním stavem pak není ani povinností ani privilegiem správce daně, jak se domnívá žalovaný, ale jde o právo a povinnost té strany, která existenci takového rozdílu tvrdí.
9. Podle žalovaného zákon o dani z nemovitých věcí stanoví, že pro zdaňování pozemků je rozhodující druh pozemku zapsaný v katastru nemovitostí. Nikde však neodkazuje na konkrétní ustanovení, které by to stanovilo. Zákon o dani z nemovitých věcí odkazuje na druh pozemku evidovaný v katastru nemovitostí pouze v definici zpevněné plochy v ustanovení § 6 odst. 5. Ve všech ostatních případech tento zákon hovoří pouze o pozemcích orné půdy, hospodářských lesů, zpevněných ploch, ostatních ploch atd. bez jakékoliv vazby na údaje v katastru nemovitostí. Z toho lze usuzovat, že zákonodárce neměl v úmyslu zdaňovat pozemky výhradně podle toho, jak jsou evidovány v katastru nemovitostí, protože v opačném případě by to v zákoně zmínil. Druh pozemku je přitom definován v bodě 1 přílohy ke katastrální vyhlášce právě způsobem využití.
10. Kromě zmíněného ustanovení § 6 odst. 5 je v zákoně o dani z nemovitých věcí vazba na katastr nemovitostí pouze ve vymezení předmětu daně jako pozemku evidovaného v katastru nemovitostí a nacházejícího se na území ČR. Žalovaný se odvolává na § 980 odst. 2 občanského zákoníku, podle kterého platí vyvratitelná právní domněnka, že zápis práva ve veřejném seznamu je v souladu se skutečným právním stavem, a uvádí, že žalobce nesoulad neprokázal. Tento argument je zcela nepřípadný. Druh pozemku není právem zapisovaným do veřejného seznamu, ale jednou z informací o pozemku. Proto se také nezapisuje vkladem, ale záznamem. Tvzení, že žalobce využívá pozemky v rozporu s jejich určením, je pak zcela absurdní. Žádný zákon nezakazuje využívat pozemek evidovaný v katastru nemovitostí jako ostatní plocha k pěstování květin nebo pastvě dobytka. Pokud se žalovaný domnívá, že zápis druhu pozemku v katastru nemovitostí vyvolává nějaké právní účinky, pak je třeba vzít v úvahu, že nemá ani konstitutivní ani deklaratorní charakter, jen charakter evidenční, a že podle § 51 zákona č. 256/2013 Sb., zákona o katastru nemovitostí (dále jen „katastrální zákon“), mezi závazné údaje katastru nemovitostí nepatří druh pozemku a dokonce ani jeho výměra.
11. Žalobce odmítá i argumentaci žalobce, že druh pozemku se do katastru nemovitostí zapisuje na základě rozhodnutí správního orgánu, který posuzuje kvalitu a kulturu pozemku a určuje,

o jaký pozemek se jedná, a tato skutečnost nezávisí na posouzení vlastníka. V první řadě žádný správní orgán nemůže rozhodnout o změně druhu pozemku bez souhlasu vlastníka. Za druhé, správní orgán rozhoduje pouze v některých případech, například o vynětí ze zemědělského půdního fondu, zatímco v jiných případech pouze vyslovuje souhlas s návrhem vlastníka na změnu zápisu v katastru nemovitostí. A konečně v některých případech správní orgán nerozhoduje vůbec, například o přearažení z kategorie ovocný sad do orné půdy apod. O zařazení do druhu „ostatní plocha“ pak nevydává rozhodnutí žádný správní orgán, protože jako „zbytkový druh“ podle přílohy katastrální vyhlášky č. 357/2013 Sb. patří mezi ostatní plochy všechny pozemky, které nepatří do žádného z ostatních zde definovaných druhů. Klíčové ovšem je, že ani rozhodnutí správního orgánu ve většině případů (kromě stavebních povolení, kolaudací apod.) ani zápis změny druhu pozemku do katastru nemovitostí nemění jeho skutečný charakter, ale pouze se (ne vždy) mění jeho právní postavení z hlediska ochrany některých veřejných zájmů a případně i daňový režim.

12. Je třeba také rozlišovat případy, kdy druh pozemku a způsob zdanění jsou vymezeny právně a kdy fakticky. Pozemek se stává stavebním pozemkem (bez ohledu na druh zapsaný v katastru nemovitostí) právní mocí stavebního povolení nebo lesní pozemek se stává součástí lesů zvláštního určení vydáním rozhodnutí příslušného orgánu státní správy lesů. V obou případech jde o právní konstrukt. Naproti tomu pozemek je ornou půdou proto, že jsou na něm pěstovány plodiny, chmelnicí proto, že je na něm příslušná konstrukce a vodní plochou proto, že je to rybník, nikoliv proto, že je tak zapsán v katastru nemovitostí nebo tak rozhodl správní orgán. V těchto případech jde o věcné naplnění znaků příslušného druhu pozemku a způsobu jeho využití podle bodu 1 Přílohy katastrální vyhlášky.
13. Žalovaný zcela pomíjí, že zdaňování pozemků podle jejich skutečného charakteru a využití je nezbytné též k zabránění daňovým únikům. Ostatně i zdaňování staveb je v zákoně jasně koncipováno podle skutečného způsobu využití (viz např. § 11 odst. 1 písm. d) a odst. 6 zákona o dani z nemovitých věcí), nikoliv podle způsobu využití evidovaného v katastru nemovitostí. Výklad, podle kterého by tomu u pozemků mělo být naopak, pak postrádá logiku. Explicitní uvedení tohoto pravidla v zákoně u daně ze staveb (na rozdíl od daně z pozemků) lze zdůvodnit tím, že je zde uzákoněno zdaňování podle převažujícího využití, zatímco u pozemků je implicitně (kromě explicitního § 6 odst. 6 zákona) uvažováno s poměrným zdaněním či osvobozením.
14. Žalovaný též uvádí, že žalobce bez geometrického plánu rozdělil některé pozemky (ve skutečnosti parcely) na dvě části a zařadil je do různých druhů pozemku, což dle žalovaného není možné. Žalovaný tak nebere v úvahu, že předmětem daně z nemovitých věcí jsou pozemky (části zemského povrchu), nikoliv parcely jako evidenční jednotky. Parcela tak může zahrnovat více pozemků, které jsou fakticky různého druhu, i když jsou v katastru nemovitostí nesprávně evidovány jako jediný druh pozemku. A naproti tomu jsou zcela běžné případy, kdy jeden pozemek (ve smyslu definice v ustanovení § 2 písm. a) katastrálního zákona) je tvořen více parcelami. Jde o případy, kdy existuje více sousedících parcel stejného vlastníka se stejným druhem pozemku a stejným způsobem využití a v jednom katastrálním území, které podle uvedené definice jsou jediným pozemkem. Katastrální zákon přitom v uvedené definici výslovně stanoví, že pozemek je vymezen i rozhraním způsobu využití. Ostatně zákon o dani z nemovitých věcí výslovně předpokládá, že různé části parcely budou zdaňovány různým způsobem, například u osvobození části pozemku (např. pro nevyužitelnost, jeden funkční celek se stavbou apod.), tak i v případě využití zpevněné plochy pro různé účely (§ 6 odst. 6 zákona o dani z nemovitých věcí) a žádný geometrický plán k tomu nevyžaduje.
15. Na základě výše uvedeného žalobce navrhuje, aby krajský soud rozhodnutí žalovaného a případně i správního orgánu prvního stupně zrušil a vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení.

IV. Shrnutí vyjádření žalovaného

16. Žalovaný předně podotýká, že se jedná v zásadě o jediný žalobní bod, který byl předmětem podaného odvolání v rámci odvolacího řízení proti rozhodnutí správního orgánu prvního stupně. Na námitky žalobce konkrétními argumenty reagoval žalovaný v odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí. Z tohoto důvodu proto žalovaný v podrobnostech odkazuje na obsah spisového materiálu, ze kterého je zřejmé, že správce daně postupoval v souladu se zákonem, dále především také na odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí, neboť závěry žalovaného k dané skutečnosti se nemění.
17. Stěžejní námitkou žalobce je tedy nesprávné určení předmětu daně z pozemků. Při stanovení sazby daně z pozemků správce daně vychází z druhu pozemku evidovaného v katastru nemovitostí. Pokud poplatník daně v konkrétním případě nesouhlasí s přiřazením druhu pozemku nebo způsobem využití pozemku evidovaným v katastru nemovitostí, anebo s administrativním omezením využití pozemku, je nutno, aby se obrátil na správní orgány příslušné v těchto věcech rozhodovat.
18. Evidence katastru nemovitostí je tedy primárním a nejdůležitějším podkladem ke stanovení předmětu a sazby daně podle druhu pozemku. Žalovaný následně cituje část rozsudku Krajského soudu v Praze č. j. 48 Af 13/2016-37 ze dne 5. 12. 2017, který zakládá povinnost správce daně posoudit k námitce žalobce, jaký je skutečný právní stav pozemku, tj. druh pozemku, do něhož předmětný pozemek patří podle pravomocných rozhodnutí správních orgánů či jiných právních důvodů. V nyní posuzovaném případě neměl správce daně, potažmo žalovaný, k dispozici žádné rozhodnutí příslušných orgánů, geometrické plány, nebo jiné podklady, které by měly za následek změnu skutečného právního stavu sporných pozemků, a také žalobce žádné relevantní důkazní prostředky nepředložil. Přestože tedy druh pozemku není údajem závazným, vztahuje se na něj § 37 odst. 1 písm. d) katastrálního zákona, podle něhož jsou vlastníci a jiní oprávnění povinni ohlásit katastrálnímu úřadu změny údajů katastru týkající se jejich nemovitostí, a to do 30 dnů ode dne jejich vzniku, a předložit listinu, která změnu dokládá, což žalobce zjevně neučinil, ačkoli je změna druhu pozemku okolností rozhodnou pro vyměření daně z nemovitých věcí. Ze spisového materiálu vyplývá, že sporné pozemky byly zapsány pod druhem pozemku *ostatní plocha*, tj. druhem, kterým jsou evidovány také k datu rozhodnému v souladu s § 13b odst. 1 zákona o dani z nemovitých věcí, pro stanovení daně z nemovitých věcí na rok 2017, tj. k 1. 1. 2017. Lze tak shrnout, že pokud chtěl žalobce, aby sporné pozemky byly zdaňovány jinak (podle faktického stavu), nic mu nebránilo v tom, aby o takovou změnu pozemku požádal příslušný správní orgán.
19. Žalobce sice podává výčet příkladů, kdy je či není potřeba rozhodnutí správního orgánu při změně druhu pozemku, avšak již neuvádí situaci přímo dopadající na situaci žalobce, a to zda je či není potřeba rozhodnutí správního orgánu při změně druhu pozemku G na druh pozemku A či B, k čemuž žalovaný odkazuje na § 31 katastrálního zákona o provedení zápisu jiných údajů a jejich změn. V případě žalobce však nebyly předloženy žádné podklady příslušných orgánů ani žádné jiné podklady, na jejichž základě mělo dojít ke změně údajů ohledně sporných pozemků (druh pozemku). Žalovaný uvádí, že v rámci daňového řízení vedeného se žalobcem, žalovaný nevycházel výhradně ze stavu zápisu v katastru nemovitostí, avšak s ohledem na námitku žalobce, že existuje rozpor mezi zápisem a skutečným stavem, zkoumal správce daně dále právní stav sporných pozemků, přičemž nebylo zjištěno, že by skutečný právní stav sporných pozemků byl v nesouladu s evidencí v katastru nemovitostí.
20. K aplikaci § 8 odst. 3 daňového řádu žalovaný uvádí následující. V ustanoveních § 5 - 9 daňového řádu jsou upraveny základní zásady správy daní, které slouží jako interpretační „vodítka“, z nichž je třeba vycházet při výkladu jednotlivých ustanovení daňového řádu. Žalovaný uvedl, že uvedené ustanovení § 8 odst. 3 daňového řádu nelze aplikovat v případě zdanění pozemků, avšak měl tím na mysli, v kontextu vypořádání se s odvolacími námitkami,

že tuto zásadu materiální pravdy nelze aplikovat ve smyslu tak, jak jej chápe žalobce, a to že zdanění pozemků se řídí způsobem jejich skutečného užívání. Dle ustanovení § 8 odst. 3 daňového řádu správce daně vychází ze skutečného obsahu právního jednání nebo jiné skutečnosti rozhodné pro správu daní. Jaké skutečnosti to jsou, vyplývá právě ze zvláštního daňového zákona č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí. Správce daně stanovil daň u předmětných pozemků v souladu se zákonem o dani z nemovitých věcí, a to podle druhu pozemku, jak je evidován v katastru nemovitostí. V katastru nemovitostí jsou předmětné pozemky evidovány s druhem pozemku ostatní plocha. To, že vlastník užívá pozemky jiným způsobem, je pro stanovení daně z nemovitých věcí irrelevantní, neboť zákon o dani z nemovitých věcí v žádném ustanovení nestanovuje daň z pozemků dle skutečného způsobu užívání pozemku a žalobce neprokázal, ani správce daně nezjistil, že by skutečný právní stav sporných pozemků byl v nesouladu s evidencí v katastru nemovitostí. Žalovaný konstatuje, že správce daně vyložil a aplikoval právní úpravu v souladu se zásadou materiální pravdy dle § 8 odst. 3 daňového řádu.

21. Žalovaný považuje za nutné podotknout, že režim určení předmětu daně z pozemku dle § 2 zákona o dani z nemovitých věcí a režim určení předmětu daně ze staveb dle § 7 téhož zákona je zcela odlišný. Pokud žalobce přirovnává zdaňování staveb ke zdaňování pozemků, žalovaný odkazuje na § 7 a § 11 zákona o dani z nemovitých věcí, ze kterých je zřejmé, že zákon označuje za předmět daně ze staveb i stavby užívané. Podle § 7 odst. 1 písm. a) zákona o dani z nemovitých věcí je předmětem daně ze staveb a jednotek, nachází-li se na území České republiky, zdanitelná stavba, kterou se pro účely daně z nemovitých věcí rozumí dokončená nebo užívaná. Dále z formulací obsažených v zákoně o dani z nemovitých věcí v § 11 odst. 4 „*U budovy pro rodinnou rekreaci a budovy rodinného domu užívané pro rodinnou rekreaci a u budovy;*“, odst. 5 „*Při stejném poměru podlahových ploch užívaných k různým účelům;*“, odst. 6 „*; jejíž převážující část podlahové plochy nadzemní části je užívána k podnikání*“ lze dovodit faktický stav užívání staveb. Z výše uvedeného vyplývá, že zákon o dani z nemovitých věcí spojuje faktické užívání se sazbou daně ze staveb, nikoli však se sazbou daně z pozemků, jak tvrdí žalobce. Žalobce se tak snaží nesprávně výše uvedené faktické užívání vztáhnout i na určení předmětu daně z pozemků.
22. Ve světle výše uvedených důvodů má žalovaný za to, že námitka žalobce ohledně nesprávného právního posouzení žalovaného je nedůvodná a navrhuje zamítnutí podané žaloby.

V. Právní hodnocení krajského soudu

23. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů, vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 s. ř. s.). Krajský soud rozhodl ve věci bez jednání postupem podle § 51 s. ř. s.
24. Na úvod krajský soud poznamenává, že původním žalobcem byl F. B. (narozen X, bytem X), který v průběhu soudního řízení zemřel. Usnesením krajského soudu ze dne 16. 10. 2019, č. j. 50 Af 22/2018-60 tak soud rozhodl o pokračování v řízení dle § 64 s. ř. s. ve spojení s § 107 odst. 1 o. s. ř. a § 239a daňového řádu s právní nástupkyní žalobce I. B., která se stala dědicem nemovitostí, jichž se předmětná daň z nemovitých věcí týká.
25. Žaloba není důvodná.
26. Klíčovou otázkou pro posouzení projednávané věci je, zda jsou pozemky dle zákona o dani z nemovitých věcí zdaňovány dle určení jejich druhu v katastru nemovitostí či dle jejich faktického využívání.
27. Podle § 2 odst. 1 zákona o dani z nemovitých věcí jsou předmětem daně z pozemků pozemky na území České republiky evidované v katastru nemovitostí.

28. Podle § 5 odst. 1 zákona o dani z nemovitých věcí základem daně u pozemků orné půdy, chmelnic, vinic, zahrad, ovocných sadů a trvalých travních porostů je cena půdy zjištěná násobením skutečné výměry pozemku v m² průměrnou cenou půdy stanovenou na 1 m² ve vyhlášce vydané na základě zmocnění v § 17 tohoto zákona. Podle odst. 3 téhož ustanovení je základem daně u ostatních pozemků skutečná výměra pozemku v m² zjištěná k 1. lednu zdaňovacího období.
29. Podle § 1 odst. 2 písm. a) katastrálního zákona je katastr zdrojem informací, které slouží k ochraně práv k nemovitostem, pro účely daní, poplatků a jiných obdobných peněžitých plnění, k ochraně životního prostředí, k ochraně nerostného bohatství, k ochraně zájmů státní památkové péče, pro rozvoj území, k oceňování nemovitostí, pro účely vědecké, hospodářské a statistické.
30. Mezi žalobcem a žalovaným není sporu o tom, že oba předmětné pozemky (tj. pozemek p. č. x v k. ú. x a pozemek p. č. x v k. ú. x) byly ke dni 1. 1. 2017 evidovány v katastru nemovitostí pod druhem G – ostatní plocha. Žalobce však v daňovém přiznání za rok 2017 část pozemku p. č. x v k. ú. x uvedl dle skutečného způsobu užívání jako druh pozemku B – trvalý travnatý porost a část pozemku p. č. x v k. ú. x jako druh pozemku A – orná půda, chmelnice, vinice, zahrada, ovocný sad.
31. Krajský soud při posouzení věci vycházel z rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 5. 12. 2017, č. j. 48 Af 13/2016-37, který se již podrobně věnoval problematice daně z nemovitých věcí, konkrétně pozemků. Nelze tak bez dalšího přijmout právní názor, dle něhož je katastr nemovitostí rozhodným zdrojem informací pro daňové účely podle § 1 odst. 2 písm. a) katastrálního zákona a pro účely daně z nemovitých věcí pozemku je tak podstatný bez dalšího stav zapsaný v evidenci katastru nemovitostí. Evidence v katastru nemovitostí je primárním podkladem ke stanovení předmětu a sazby podle druhu pozemku.
32. Jak správně uvádí žalobce, ze zákona o dani z nemovitých věcí ani z katastrálního zákona nevyplývá, že by údaj o druhu pozemku evidovaný v katastru nemovitostí byl pro správce daně závazný (srov. obdobně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 9. 2008, č. j. 5 Afs 24/2008-63). Závaznými údaji pro právní jednání týkající se nemovitostí vedených v katastru nemovitostí jsou podle § 51 katastrálního zákona údaje o parcelním čísle, geometrickém určení nemovitosti, název a geometrické určení katastrálního území. Zásada materiální publicity, jež je pro katastr nemovitostí typická, se poté uplatňuje pro údaje o právech zapsaných v katastru nemovitostí, nikoliv pro ostatní údaje, jako je druh pozemku. Zakládá navíc pouze vyvratitelnou právní domněnku správnosti údajů zapsaných v katastru nemovitostí, dle § 980 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku.
33. Podstatné pro danou věc je však, jak uvedl Krajský soud v Praze v rozsudku č. j. 48 Af 13/2016-37, že „[ú]dajům o druhu pozemku evidovaným v katastru nelze přičítat natolik zásadní význam, že by byly pro správce daně zcela závazné. Ostatně mezi evidovaným údajem o druhu pozemku a skutečným právním stavem pozemku může existovat nesoulad. S ohledem na zásadu materiální pravdy, kterou je daňové řízení ovládáno (§ 8 odst. 3 daňového řádu), by se měl správce daně takovým tvrzeným nesouladem k námitce daňového subjektu zabývat, a sám posoudit, jaký je skutečný právní stav pozemku. Skutečným právním stavem je přitom třeba rozumět takový druh pozemku, do něhož předmětný pozemek patří podle pravomocných rozhodnutí správních orgánů nebo jiných právních důvodů. V případě pochybností o správnosti evidence v katastru nemovitostí by tedy správce daně měl zkoumat, zda je druh pozemku v katastru nemovitostí evidován správně.“. Je proto povinností správce daně přihlídnout k tvrzení daňového subjektu, že evidence druhu pozemků v katastru nemovitostí neodpovídá tomu, jaký je skutečný právní stav pozemku, a řádně se s ním vypořádat. Důkazní břemeno k prokázání takového tvrzení pak dle § 92 odst. 3 daňového řádu tíží daňový subjekt, který je povinen prokazovat všechny skutečnosti v daňovém tvrzení.

34. Krajský soud na základě výše nastíněného pak přezkoumal postup prvostupňového správce daně a žalovaného (ve správním řízení tvoří rozhodnutí obou stupňů jeden celek, viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2014, č. j. 6 As 161/2013-25) a neshledal v jejich postupu žádné vady. Žalovaný nevycházel při svém posouzení jen ze stavu – druhu pozemku zapsaného v katastru nemovitostí, ale s ohledem právě na § 8 odst. 3 daňového řádu a zásadu materiální pravdy posuzoval skutečný právní stav předmětných pozemků. Skutečným právním stavem se pak rozumí takový stav pozemků, který je založen pravomocným rozhodnutím správních orgánů či jinými právními důvody, které tak zakládají právní důvod k tomu, aby byl pozemek v katastru nemovitostí evidován rozdílně.
35. Žalovaný i správce daně v případě sporných pozemků neměli k dispozici žádné rozhodnutí příslušných orgánů, geometrické plány, nebo jiné podklady, které by měly za následek změnu skutečného právního stavu pozemků a ani žalobce žádné relevantní důkazní prostředky nepředložil. Žalobcem uvedený výčet příkladů, kde není potřeba rozhodnutí správního orgánu při změně druhu pozemku, je v dané věci irrelevantní, neboť nedopadá na jeho situaci. Žalobce měl ke dni 1. 1. 2017 zapsán pro oba pozemky druh G – ostatní plocha, přičemž v prvním případě usiloval o zdanění pozemku jako druhu B – trvalý travnatý porost, v případě druhém jako druh A – orná půda, chmelnice, vinice, zahrada, ovocný sad. Zápis jiných údajů a jejich změn (kam spadá změna druhu pozemku) upravuje § 31 katastrálního zákona, dle něhož se taková změna zapisuje na základě a) ohlášení vlastníka nebo jiného oprávněného, jehož přílohou je rozhodnutí nebo souhlas vydaný příslušným orgánem veřejné moci podle jiného právního předpisu, je-li takové rozhodnutí nebo souhlas vyžadován, b) rozhodnutí, souhlasu nebo oznámení vydaného příslušným orgánem veřejné moci podle jiného právního předpisu, který zároveň stanoví orgánu veřejné moci povinnost zaslat rozhodnutí, souhlas nebo oznámení k zápisu do katastru katastrálnímu úřadu, nebo c) právního předpisu, který přímo stanoví jiné údaje nebo jejich změny. K tomu následně přistupují další právní předpisy, např. při změně druhu pozemku u změny přesahující 1 000 m² (žalobce vymezil část pozemku p. č. x v k. ú. x jako druh pozemku B ve výměře 7 280 m², celková plocha 11 358 m²) je třeba územního rozhodnutí stavebního úřadu dle § 80 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (dále jen „stavební zákon“) či u změny druhu pozemku přesahující 300 m² a zároveň do výměry 1 000 m² (žalobce vymezil část pozemku p. č. x v k. ú. x jako druh pozemku A ve výměře 610 m², celková plocha 1 746 m²) je třeba územního souhlasu stavebního úřadu dle § 96 stavebního zákona. Následně má pak vlastník pozemku dle § 37 odst. 1 písm. d) katastrálního zákona povinnost hlásit katastrálnímu úřadu změny údajů týkající se jeho nemovitosti, a to do 30 dnů ode dne jejich vzniku, a předložit listinu, která změnu dokládá, v opačném případě se vlastník dopouští přestupku dle § 57 odst. 2 písm. d) katastrálního zákona.
36. Jelikož žalobce neprokázal, a ani správce daně či žalovaný nezjistili, že by skutečný právní stav předmětných pozemků byl v nesouladu s evidencí v katastru nemovitostí (tj. nebyla zjištěna existence jakéhokoli právního důvodu, který by zakládal rozpor mezi právním stavem pozemků a evidovaným druhem v katastru nemovitostí), vycházel žalovaný správně při stanovení základu daně z nemovitých věcí z druhu pozemku zapsaného v katastru nemovitostí. Správce daně s ohledem na zásadu materiální pravdy, kterou je daňové řízení ovládáno (§ 8 odst. 3 daňového řádu), přihlédl k tvrzením žalobce, avšak nezjistil žádné skutečnosti (rozhodnutí orgánů veřejné moci či listiny prokazující změnu druhu pozemku) které by měly vliv na skutečný právní stav pozemku. Krajský soud tak neshledal žádná pochybení v postupu správce daně či žalovaného při doměření daně z nemovitých věcí za rok 2017 žalobci. Pozemky žalobce byly správně zdaněny správcem daně, dle stavu zapsaného v katastru nemovitostí, resp. dle jejich skutečného právního stavu, což bylo správcem daně, potažmo žalovaným řádně odůvodněno v napadeném rozhodnutí.

37. Jelikož krajský soud nepřisvědčil námitce žalobce ohledně zdaňování části předmětných pozemků dle jejich skutečného stavu (faktického užívání), je následná otázka, zda musí být stejným způsobem zdaňován celý pozemek vymezený parcelou nebo mohou mít jeho části rozdílný daňový režim, již irelevantní a proto se s ní krajský soud více nezabýval.

VI. Závěr a náklady řízení

38. Na základě shora uvedeného dospěl krajský soud k závěru, že žaloba není důvodná, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
39. O náhradě nákladů řízení rozhodl krajský soud podle § 60 odst. 1, věty první s. ř. s. Žalobce neměl v řízení úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Pokud jde o procesně úspěšného žalovaného, v jeho případě nebylo prokázáno, že by mu v souvislosti s tímto řízením před soudem vznikly nezbytné náklady důvodně vynaložené nad rámec běžné úřední činnosti. Z toho důvodu mu krajský soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

České Budějovice 26. listopadu 2019

JUDr. Věra Balejová v. r.
předsedkyně senátu